

Nikolaj Vasiljevič Gogolj - PLAŠČ

1. AVTOR, OBDOBJE, DELO IN OKOLIŠČINE NASTANKA:

Nikolaja Vasiljeviča Gogolja so v času svojega življenja označevali za vodilnega ruskega realista. Slovel je kot književnik, kateri naj bi začel pisati svoja dela šele, ko je motiv za pisanje našel v stvarnem življenju. Močno je vplival na ruske književnike 20. stoletja, množično pa so ga posnemali pisci kratkih pripovednih proz. Tudi na slovenska pisatelja Frana Erjavca in Simona Jenka je imel močan vpliv. Rodil se je leta 1809 v Poltavi v Ukrajini. Oče je bil poleg amaterskega igrilstva tudi podeželski plemič. Gogolj je študiral v Peterburgu, služboval pa je kot profesor in državni uradnik na peterburški univerzi. Ko je s pisanjem doživel uspeh, pa se je odločil za pisateljski poklic. Romantično pesnitev Hanz Küchelgatren je objavil pod psevdonimom V. Alov, vendar pesnitve javnost ni sprejela, zato je pokupil vse izvode ter jih zažgal. Močen sloves si je pridobil z pripovedno zbirko Večeri na pristavi blizu Dikanjke, z zgodovinsko povestjo Taras Bulba, ter s komedijo Revizor. Umrl je 4. marca leta 1852 v Moskvi.

Plašč je novela, ki temelji na avtobiografski osnovi in pisateljevi anekdoti. Za pisanje je uporabil zelo natančen in stvaren jezik. Jezik uglednih oseb, ki večinoma prezirajo ljudi nižjega stanu je zelo vsebinsko izpraznjen, deli povedi ali stavki pa se ponavljajo. V zaključku novele pa lahko opazimo tudi prvine fantastike. V delu je pogosto uporabljen slogovni postopek groteska. Pisatelj povezuje nenavadne, grobo komične, ironične dogodke, ki imajo globlji pomen.

2. POVZETEK VSEBINE:

V oddelku ministrstva je služboval zelo skromen uradnik Akakij Akakijevič. Uradniška služba mu je bila neznansko všeč. Živel je le zanjo, akte je prepisoval z neskončno ljubeznijo in takrat mu je z obraza sijala nekakšna zamaknjenost. Kazalo je, da ga ničesar na svetu ne zanima, razen tega prepisovanja, kajti delo si je nosil tudi domov in nemalokrat si je za lastno veselje naredil tudi kopije zase. Akakij je venomer tičal na istem mestu, v isti službi in istem položaju - skratka dosmrtni uradnik za prepisovanje aktov.

Prav zaradi tega ni v uradu užival nobenega spoštovanja, tako od mladih uradnikov, kot od načelnikov. Bil je kar malce čudaški. Ni se zmenil za obleke, ki jih je imel na sebi, pa naj so bile še tako stare, umazane, mokre, strgane... Nikoli ga niso videli v kaki večerni družbi, saj je skrbno obrnil vsak zasluženi rubelj. Skratka, na uradu je bil tarča posmeha, kajti venomer je imel oblečen star, docela oguljen plašč, ki pa je bil že tako dotrajan, da ga tudi krojač Petrovič ni mogel več zakrpati, kljub Akakijevi prošnji. Predlagal mu je, naj si raje kupi nov plašč. Ta misel se je Akakiju sprva zdela nemogoča, saj si ga ni mogel privoščiti. Vendar, ko je sprevidel, da nima druge možnosti, je po dolgem in skrbnem varčevanju in odrekanju le naročil izdelati nov plašč. Nanj je bil zelo ponosen, lahko bi rekli, da mu je prinesel resnično srečo in zadovoljstvo. In kar naenkrat se je znašel v središču pozornosti. Vsi uradniki so občudovali in hvalili njegovo pridobitev, zvečer pa so ga celo povabili na zabavo, ki jo je priredil pomočnik načelnika. Ker vabila res ni mogel zavrnil in ker ga je obšel prijeten občutek, ko se je spomnil, kako bo to lepa priložnost, da se bo lahko zvečer pokazal v novem plašču, se je v mraku odpravil v najlepšo mestno četrt, kjer je živel pomočnik načelnika. Ob hrupni, glasni in veliki družbi, se ni prav nič dobro počutil, tako, da se je po večerji in dveh kozarčkih naskrivaj odpravil domov.

Na poti, pa sta ga dohitela napadalca, slekla plašč in izginila. Ko se je zavedal, da je ostal brez plašča, je klical in iskal pomoč pri stražarju. A brez uspeha, tako da se je nazadnje po nekem nasvetu odpravil po pomoč k komisarju. Ta mu zaradi svoje vzvišenosti ni želel pomagati in ga je celo zelo grdo zmerjal. Ves omotičen in premražen se je prebijal skozi sneženi

vihar. .Kakšne duševne muke je moral prestajati ob izgubi plašča,si sploh ne moremo predstavljati. Nesrečnemu Akakiju se je zaradi vročine začelo blesti, nakar je naglo umrl. Kmalu pa se je po Petrogradu razširil glas, da po mestu straši duh -uradniški mrlič v podobi Akakija, ki ljudem krade plašče. Še stražarji so se ga bali in zaman lovili.

3. MNENJE O DELU:

Knjiga mi je bila zelo zanimiva, saj je glavna oseba prikazana takšna, kot je, brez olepševanja, skromna tako, da se ti zasmili v dno duše. Zanimiva tudi zato, ker se v nji prepleta veliko različnih motivov, ki so pri ljudeh v današnjem času zelo pogosti. Ti motivi so zasmehovanje, maščevanje, zaničevanje... Gogoljeva novela je vsekakor delo, ki je daleč presegla vsa moja pričakovanja. Pri branju se me je polastil občutek prijetne notranje bogatosti, polnosti, kajti vsak stavek v noveli kar prekipeva od drobnih misli, ugotovitev, pa tudi pisateljevih življenjskih nazorov.